

No és un ocell, ni un avió, ni tampoc Superman. És Súper López, un superheroï nascut com una paròdia de Superman fa trenta anys de la mà de Juan José López, més conegut per *Jan*. Aquest historietista, nascut el 1939, també ha treballat a la indústria de l'animació, amb una etapa a Cuba inclosa. Súper López ha evolucionat força i ara és un personatge amb personalitat pròpia que protagonitza històries llargues. El Saló del Còmic dedica una exposició a Jan com a guanyador del gran premi del certamen de l'edició passada

Jan, creador de Súper López

Text: C.S.

Jan es considerat el darrer mestre de l'Escola d'Humor Bruguera, que té noms tan il·lustres com José Escobar, Manuel Vázquez, José Peñarroya i Francisco Ibáñez, encara que ell diu que admira també els grans mestres del còmic, com Alex Raymond, Harold Foster i Jesús Blasco. Assenyala que el seu estil està influït pels dibuixos animats de la productora U.P.A., que va donar personatges com Mr. Magoo.

-Com va sorgir el personatge de Súper López?

-Va ser fruit d'un encàrrec d'Antonio Martín, que aleshores era editor d'Eurodit, una petita editorial de Barcelona. Es tractava d'una col·lecció de quaderns apaisats amb diferents autors, en què cadascun feia una paròdia diferent a base d'acudits muts. A mi em va tocar Superman. Martín em va haver de convèncer, perquè jo no em considero humorista, i a més ho vaig fer amb presses, perquè estava a punt de sortir de viatge.

-Què en pensa dels còmics de superherois nord-americans?

-Que corresponen a una altra cultura i una altra societat que ens influeixen cada cop amb més força i això explica que tinguin tant predicament. El més més divertit del cas és que molts dels seus dibuixants són espanyols i molt bons. En general les seves historietes no m'arriben a captivar, tot i que reconec en alguns autors una qualitat gràfica molt alta.

-Súper López és un personatge que ha passat moltes etapes: acudits muts, historietes d'una pàgina i historietes llargues de més de quaranta. ¿Ens pot explicar la seva evolució?

-Els acudits muts eren de l'àlbum d'Eurodit solament. A partir d'aquí em vaig adonar

“**Els superherois nord-americans pertanyen a una altra cultura, que cada cop ens influeix més**”

que el personatge podia calar i que el podia desenvolupar si aconseguia una continuïtat en la seva publicació, i per aquest motiu el vaig portar a Bruguera. A Rafael González, aleshores director de revistes de l'editorial, li va interessar, però naturalment m'havia d'ajustar a l'estil i les normes de la casa, i vaig demanar que ells em fessin els guions. Quan Rafael González es va jubilar, va ser substituït per gent amb una visió més moderna i que em recolzava. Aleshores van començar les històries llargues, i així fins ara.

-Inicialment Súper López era simultàniament superheroï, marit i oficinista. En la seva opinió, ¿cal que els superherois siguin solters?

-Aquesta era la línia editorial que marcaven a Bruguera, i els guions me'ls feia Conti, sota el pseudònim de *Pepe*. Eren horrorosos, però calia treballar en aquelles condicions o deixar-ho estar. Quan vaig fer el primer àlbum d'acudits per a Eurodit també vaig utilitzar aquesta imatge perquè era la més di-

recta, sarcàstica i més hispana, ja que es tractava de parodiar Superman. Després, com avui, ja no m'interessava com a paròdia sinó com a mitjà d'explicar les meves pròpies històries. Intento en tot moment que es vegi com un personatge actual, corrent i laic.

-Vostè fa que Juan López, l'alter ego del superheroï, sigui un oficinista amargat pel seu cap. Per què no el va fer periodista com Clark Kent?

-El que m'interessava més era reflectir el nostre entorn. Em mirava força els acudits de *La oficina siniestra* de l'antiga revista *La Codorniz*. Es prestava més a evolucionar en el rerefons social d'aquí. Això de ser reporter quedava massa americà.

-Súper López s'enfronta a uns malfactors de riure com el professor Escariano i Al Trapone. Quin paper hi juguen aquests personatges?

-En general, són icones força clàssiques. Trapone representa la delinqüència comuna, i Escariano, la ciència mal utilitzada, un clàssic savi boig. Tots els meus personatges són com peces d'un tauler d'escacs, que surten en funció d'històries que se m'acudeixen.

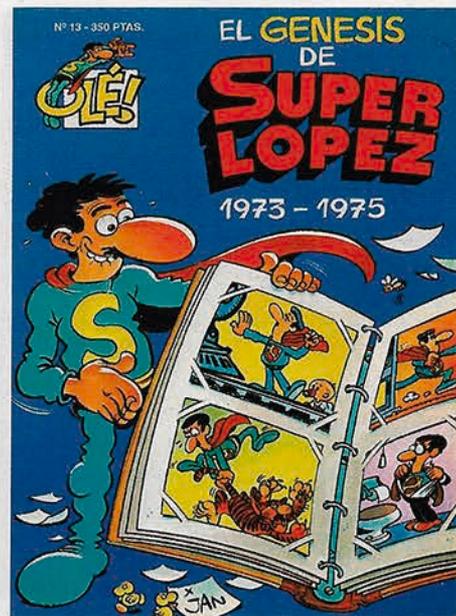
-Com era a mitjans dels anys setanta la indústria del còmic?

-Diria que la diferència principal és que aleshores hi havia més indústria que no pas ara, que gairebé no la veig... De totes maneres, cal tenir present que era bastant *cutre* de cara als autors: es quedaven els originals, els retocaven i manipulaven alegrement i sense respecte a l'autor. Molts dibuixants venien els seus treballs a l'estranger per agència a preus baixos...

-Com era la seva relació amb Bruguera? Li imposaven els temes, els guionistes...?

Súper López ha evolucionat en els seus trenta anys de vida. Ha passat de les historietes mudes de poques vinyetes i les humorístiques d'una pàgina als actuals còmics d'aventures

-A Bruguera el que imposaven era una manera de fer còmic que consistia a desenvolupar un acudit en quadrets de manera que acabés en una persecució amb un garrot, més o menys. En altres editorials, com Gaceta Juúnior i Argos, hi havia més respecte i professionalitat, gràcies a la tasca d'editors com Antonio Martín i Ray Ferrer, no per voluntat dels propietaris.

-Vostè va treballar amb diversos guionistes que li escrivien les aventures de Súper López, però posteriorment va decidir fer-se càrrec dels guions. Per què?

-Pérez Navarro era un noi que feia guions per a Bruguera, i dins de tot eren dels millors. Vam fer amistat i el vaig involucrar en els meus projectes de treball per a *Infantiles Bruguera*. Quan González es va jubilar i es va modernitzar l'editorial, vaig continuar amb aquest guionista. Tenia una visió més propera als superherois, dels quals era un bon coneixedor, cosa que em semblava perfecte per començar a guanyar lectors. Però li van sorgir altres interessos, em feia esperar i van començar a sorgir problemes econòmics. No podia seguir amb aquesta dependència i vaig tallar. Era molt bon guionista i m'ho vaig passar molt bé amb ell, però no eren les històries que jo volia explicar.

-Què va suposar la fallida de Bruguera per al còmic espanyol?

-Bruguera arrossegava de lluny una crisi que es veia venir sense necessitat de prismàtics. Es va perdre bastant amb el seu tancament, ja que era un reflex d'una crisi general del còmic, que des d'aleshores ha anat més cap a vall.

-Ediciones B es va fer amb el fons de Bruguera i va fitxar el seus dibuixants. Quins canvis va provocar aquesta editorial?

-La gent d'Ediciones B procedia de Bruguera, però eren els més potables i amb idees de renovació, a més de tenir experiència. Em respectaven i m'escoltaven més. Van començar a tornar-me originals. Em vaig trobar en un ambient molt més professional, que em va permetre abocar-me més en el meu treball, millorar-lo i experimentar. Avui ja no queda a Ediciones B gairebé ningú d'aquella primera època. Ara són més joves i estic molt content del tracte i professionalitat que rebo d'ells.

-Com veu el còmic actual al nostre país?

-Malament: manca una indústria, precisament ara que és quan ho fem millor. Hi ha autors magnífics que gairebé no tenen sortida o la tenen a tomballons. Cada cop s'abocuen més en els *fanzines*, que crec que poden arribar a ser la solució a llarg termini, ja que estan donant lloc a una nova mentalitat i unes noves maneres de fer. De totes maneres, a un nou dibuixant no li sabria dir com començar en això ara.

-Després del gran èxit de la pel·lícula *Mortadelo y Filemón*, què pensa d'una adaptació cinematogràfica de Súper López?

¿És cert que hi ha un projecte de produir una pel·lícula del seu personatge?

-És cert que existia aquest projecte, però va patir una aturada arran del problema de la fusió de les plataformes digitals i se suposa que això s'està reprenent. No sé qui la produirà ni la dirigirà, però la veritat és que aquest tema no em preocupa ni m'ocupa gaire. M'ocuparà al seu moment, segurament, però ara la meua feina és el còmic, i fora. Si la pel·lícula té èxit o no, dependrà del director i els actors, no pas de mi. Ara bé: Mortadel·lo i Filemó i Súper López no tenen res en comú.

-Vostè és un autor associat a un únic personatge, però en té d'altres, com don Viriato, Don Juan Poca Cosa, Felipe Gafe... A banda de Súper López, quins són els seus personatges o historietes preferides?

-Tots els meus personatges són una projecció de la meua personalitat i no tinc preferències. El que m'interessa de debò és la història que puc explicar. Reconec que tinc força simpatia a Pulgarcito, però sempre en funció de les històries.

-Com a professional de l'animació, què en pensa de l'èxit de sèries com *Los Simpson* i *Shin Chan*?

-Com a professional no m'agrada com es realitzen les sèries de televisió respecte a la qualitat, i a Equip em vaig reafirmar en això. Però reconec que actualment no es pot fer d'altra manera, i això que en aquest país hi ha molts i molt bons animadors. M'agrada la sèrie de *Los Simpson* pels seus diàlegs i crec que *Shin Chan* té més qualitat dels que molts creuen, però hi ha molta palla, ja que cal fer moltíssims capítols a l'any. Tampoc m'estranya que tinguin èxit entre els nois: necessiten aquesta classe de coses, però caldria oferir-los produccions més acurades... com passa en el còmic. Necessitem crear lectors i espectadors crítics, no gent abstrata de sis a vuit de la tarda.

